

LIFE17 NAT/GR/000522 - LIFE GRECABAT

DELIVERABLE – ACTION D1

Ενημερωμένο Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης
Updated detailed monitoring plan

September 2021

ΑΤΕΠΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Ορισμός - Σκοπός.....	4
3. Μεθοδολογία.....	4
3.1 Βήματα για τον σχεδιασμό της μεθοδολογίας.....	4
3.2 Μεθοδολογία	6
4. Αποτελέσματα	9
4.1 Πρόοδος του προγράμματος	9
4.2 Επιτυχία δράσεων ανά στόχο.....	12
5. Συμπεράσματα.....	13
6. Παράρτημα	15

Abstract - Summary

The present deliverable constitutes the updated and detailed monitoring plan of the project Life – Nature: “Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude (GRECABAT) - LIFE17 NAT/GR/000522, which was carried out in the framework of the Action D1. The initial "Project monitoring plan" submitted in February 2019 while the "Detailed project monitoring plan" was ready in September 2020.

The object of this deliverable is to ensure that project actions will have a concrete, measurable and with a clear benefit output for the targeted bat species and habitat 8310.

Thus, the Chapter 2 gives some definition about the concept, the need and the general framework of the project monitoring plan, the Chapter 3 describes the methodology used, the Chapter 4 presents the monitoring results and the Chapter 5 includes the discussion and conclusions of the monitoring results. Finally, at the end there is annex with all the relative information used (e.g. tables, charts etc).

The monitoring methodology involved two types of indicators: those measuring the programme progress and those measuring the actions success per aim. Thus, a comparison of (1) actions’ expected results, (2) actions’ timetable, (3) deliverables, (4) deliverable submission dates (based on the initial Grant Agreement and subsequent Grant Agreement Amendments) and (5) milestones has been done.

So far it appears that of the total of 22 actions 68,18% are ongoing, 5 of them have already been completed (100% success) while 2 (Actions D5, D6) have not yet started. Among the actions being implemented, four (4) are overdue to be completed on time (Actions A3, C1, C2, C5). However, three (3) of these four (4) actions (A3, C2, C5) are 50% complete.

The partner in charge for the project "Updated detailed monitoring plan" implementation is ATEPE. Project experts will participate in the elaboration of the monitoring plan and will be responsible for its application and for providing feedback to the Project Coordinator and ATEPE Officer.

Title	Life – Nature: “Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude (GRECABAT) - LIFE17 NAT/GR/000522
Starting Date	1/9/2018
Duration	54 months
Target Area	Selected Natura 2000 sites in Greece
Beneficiaries	(1) University of Crete (UoC) – Natural History Museum of Crete, (2) ATEPE Ecosystem Management Ltd (ATEPE), (3) Green Fund (GRFU), (4) Hellenic Institute of Speleological Research (HISR) and (5) Ministry of Environment and Energy (MEEN)
Cost	1,270,000€
Funding Source	European Commission is set at 60% of the total eligible cost
Goal	The project’s overall aim is the implementation of conservation

	actions in 10 Natura 2000 sites in order to improve (slow, halt or reverse the decline of) the conservation status (range, population, habitat, future prospect) of 10 selected bat species (Annexes II - IV 92/43/EEC) and of Habitat 8310 (Annex I 92/43/EEC).
--	--

1. Εισαγωγή

Το παρόν «**Επικαιροποιημένο Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης**» αποτελεί παραδοτέο του προγράμματος Life – Nature : “Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude (GRECABAT) - LIFE17 NAT/GR/000522 και της δράσης D1 (Action D1: Project monitoring plan). Η καταληκτική ημερομηνία παράδοσης του είναι η 30/9/2021 και οι δείκτες παρακολούθησης της προόδου του έργου που παρουσιάζονται αφορούν το διάστημα 1/9/2018 – 31/8/2021. Το «**Επικαιροποιημένο Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης**», αποτελεί ενημερωμένη έκδοση του «Αναλυτικού Σχεδίου Παρακολούθησης του Προγράμματος»(Deliverable: Detailed Project Monitoring Plan) που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020).

Η προετοιμασία, η ενημέρωση και η επικαιροποίηση ενός τέτοιου σχεδίου παρακολούθησης είναι σημαντική προκειμένου να διασφαλιστεί η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του προγράμματος καθώς και τυχόν παρεκκλίσεις ή/και αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό. Με τον τρόπο αυτό είναι εφικτό να γίνουν αναπροσαρμογές στον προγραμματισμό υλοποίησης των δράσεων όταν αυτό φαίνεται να απαιτείται.

Στο παρόν **Επικαιροποιημένο Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης** οι δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν αυτοί που μετρούν την πρόοδο του προγράμματος και εκείνοι που μετρούν την επιτυχία των δράσεων ανά στόχο.

Στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι (1) λόγω της πανδημίας COVID-19, κάποιες από τις δράσεις του προγράμματος δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθούν όπως αρχικά είχαν σχεδιαστεί, και (2) η αλλαγή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας επέβαλε συγκεκριμένες αλλαγές στα παραδοτέα ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Οι δύο παραπάνω λόγοι οδήγησαν την ομάδα του έργου να αποφασίσει και να προτείνει εναλλακτικούς τρόπους υλοποίησης των παρακάτω δράσεων:

Δράση C3: Σύμφωνα με την εγκεκριμένη πρόταση τα παραδοτέα της δράσης ήταν: α) Μία (1) έκθεση για τα "30" σημαντικότερα ελληνικά σπήλαια για τις νυχτερίδες και τα σπηλαιόβια ασπόνδυλα και β) Έγγραφο πρότασης χαρακτηρισμού για τα 30 σημαντικότερα ελληνικά σπήλαια για τις νυχτερίδες και τα σπηλαιώδη ασπόνδυλα.

Αντί αυτών τα παραπάνω παραδοτέα αναμορφώνονται ως εξής: α) Έκθεση για τα στενοενδημικά είδη σπηλαιωδών ασπόνδυλων και σπηλαίων στις περιοχές NATURA 2000 της Ελλάδας και β) Πρόταση ζωνών προστασίας για τις νυχτερίδες και τους σπηλαιώδεις οικοτόπους της Ελλάδας.

Δράση C4: Λόγω των περιορισμών της πανδημίας COVID-19, οι προγραμματισμένες εκδηλώσεις της Δράσης C4 δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθούν όπως αρχικά είχαν σχεδιαστεί. Ως προσαρμογή στις συνθήκες πανδημίας, η αναδιοργάνωση της δράσης C4 περιλαμβάνει 10 τηλεδιασκέψεις (με τοπικό ή περιφερειακό χαρακτήρα) αντί για δια ζώσης εκδηλώσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς των περιοχών του έργου μέσω μιας

πλατφόρμας τηλεδιασκέψεων. Προστέθηκαν επίσης εισαγωγικά βίντεο για την ενίσχυση της δράσης C4 στις τηλεδιασκέψεις και μεταφραστικέ το μεγαλύτερο μέρος του εκπαιδευτικού υλικού του έργου σε 4 γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ισπανικά και Αραβικά).

Το «**Επικαιροποιημένο Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης**» αποτελείται από 5 κεφάλαια, όπου στο Κεφάλαιο 2 δίνονται κάποιοι ορισμοί σχετικά με την έννοια, την ανάγκη και το γενικό πλαίσιο του σχεδίου παρακολούθησης του έργου, στο Κεφάλαιο 3 περιγράφεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, στο Κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και το Κεφάλαιο 5 περιλαμβάνει τα συμπεράσματα.

Μέχρι τώρα φαίνεται ότι από το σύνολο των 22 δράσεων το 68,18% είναι σε εξέλιξη, 5 από αυτές έχουν ήδη ολοκληρωθεί με επιτυχία ενώ 4 (Δράσεις D2, D3, D5, D6) δεν έχουν ξεκινήσει ακόμα. Μεταξύ των δράσεων που υλοποιούνται τέσσερις έχουν καθυστερήσει να ολοκληρωθούν στην ώρα τους. Παρ' όλα αυτά τρεις από αυτές τις τέσσερις δράσεις έχουν ολοκληρωθεί κατά 50%.

Ο υπεύθυνος για την υλοποίηση της δράσης εταίρος είναι η ΑΤΕΠΕ – Διαχείριση Οικοσυστημάτων Μ/ΕΠΕ.

2. Ορισμός - Σκοπός

Με τον όρο σχέδιο παρακολούθησης, αναφερόμαστε σε ένα γραπτό σχέδιο που περιγράφει τι παρακολουθεί και πως. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα διάγραμμα ροής εργασιών που βοηθά στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων καθ' όλη τη διάρκεια ενός προγράμματος. Το έγγραφο αυτό ακολουθεί μια βασική δομή που περιλαμβάνει τα κύρια στοιχεία του προγράμματος ενώ ενημερώνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Η αποτελεσματικότητα του σχεδίου παρακολούθησης βασίζεται στη κατανόσή του από όλους τους εμπλεκόμενους στο πρόγραμμα, στην επιλογή κατάλληλων και σχετικών δεικτών παρακολούθησης και στην τακτική και συλλογής πληροφορίας καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Η ανάπτυξη ενός σχεδίου παρακολούθησης συμβάλει καθοριστικά στην αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων ή/και έργων εφόσον θέτει εξαρχής ερωτήματα που θα πρέπει να απαντηθούν και περιλαμβάνει:

- Τον τρόπο (μεθοδολογία) συλλογής δεδομένων και δεικτών
- Την ανάλυση των δεδομένων παρακολούθησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του
- Τον τρόπο διάδοσης των αποτελεσμάτων (εντός και εκτός της ομάδας του έργου), ώστε να επιτυγχάνεται η αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων.

3. Μεθοδολογία

3.1 Βήματα για τον σχεδιασμό της μεθοδολογίας

Η μεθοδολογία που προτάθηκε στο αρχικό «Σχέδιο παρακολούθησης» του προγράμματος LIFE17 NAT/GR/000522 ενημερώθηκε και προσαρμόστηκε στις ανάγκες παρακολούθησης του Προγράμματος στο «Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης». Έτσι, στο παρόν «**Επικαιροποιημένο Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης**» η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε

βασίστηκε στη μεθοδολογία των προηγούμενων παραδοτέων με μικρές αλλαγές και βασίζεται στα παρακάτω βήματα:

Βήμα 1: Προσδιορισμός των στόχων του προγράμματος

1. Ποιοι είναι οι στόχοι του προγράμματος;
2. Ποιες δράσεις θα υλοποιηθούν για την επίτευξη αυτών των στόχων;
3. Πώς θα γνωρίζουν τα μέλη της ομάδας του προγράμματος πότε το πρόγραμμα έχει επιτύχει τους στόχους του;

Η απάντηση σε αυτές τις ερωτήσεις θα βοηθήσει στον προσδιορισμό του τι αναμένεται να γίνει κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος και του τρόπου με τον οποίο τα μέλη της ομάδας θα γνωρίζουν εάν λειτουργεί ή όχι.

Βήμα 2: Καθορισμός/ορισμός δεικτών

Οι δείκτες του προγράμματος θα πρέπει να είναι δείκτες που μετρούν τη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος ή/και δείκτες που μετρούν τα αποτελέσματα.

Έτσι υπάρχουν:

- ✓ **οι δείκτες διεργασίας** που παρακολουθούν την πρόοδο του προγράμματος και συμβάλλουν/ βοηθούν να απαντηθεί η ερώτηση «**Οι δράσεις υλοποιούνται όπως έχουν προγραμματιστεί;**»
- ✓ **οι δείκτες αποτελεσμάτων** οι οποίοι ουσιαστικά καταγράφουν την **επιτυχία των δράσεων του προγράμματος όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του**. Βοηθούν να απαντηθεί η ερώτηση «**Έχουν οι δράσεις μετρήσιμο αποτέλεσμα ποιοτικά ή ποσοτικά;**»

Βήμα 3: Καθορισμός μεθόδου συλλογής δεδομένων παρακολούθηση των δεικτών και χρονοδιάγραμμα

Αφού δημιουργηθούν οι δείκτες παρακολούθησης, το επόμενο βήμα είναι να αποφασιστεί ποιες θα είναι οι **μέθοδοι συλλογής δεδομένων και πόσο συχνά θα καταγράφονται τα δεδομένα**.

Η πηγή των δεδομένων παρακολούθησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το τι προσπαθεί να μετρήσει κάθε δείκτης. Μόλις προσδιοριστεί ο τρόπος συλλογής των δεδομένων, είναι επίσης απαραίτητο να αποφασιστεί πόσο συχνά θα συλλέγονται.

Αφού προσδιοριστεί ο τρόπος συλλογής, ένας πίνακας όπως αυτός που ακολουθεί μπορεί να συμπεριληφθεί στο σχέδιο παρακολούθησης. Αυτός ο πίνακας μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα μέλη της ομάδας του προγράμματος ώστε να γνωρίζουν ποια δεδομένα χρειάζονται, πότε και ποιος είναι υπεύθυνος για τη συλλογή τους.

Δείκτης	Πηγή	Χρόνος

Βήμα 4: Προσδιορισμός ρόλων και ευθυνών των μελών της ομάδας του προγράμματος στο σχέδιο παρακολούθησης

Το επόμενο στοιχείο του σχεδίου παρακολούθησης είναι ο ορισμός των ρόλων και των ευθυνών των μελών της ομάδας του προγράμματος. Είναι σημαντικό να αποφασιστεί από τα πρώτα στάδια του σχεδιασμού ποιος είναι υπεύθυνος για τη συλλογή των δεδομένων για κάθε δείκτη. Τέλος, θα πρέπει να οριστεί ένα μέλος της ομάδας το οποίο θα είναι υπεύθυνο να προετοιμάσει και να συμπληρώσει έναν πίνακα αποτελεσμάτων τόσο για εσωτερική αναθεώρηση όσο και για την τις επόμενες εξωτερικές αναφορές του Προγράμματος.

3.2 Μεθοδολογία

Ακολουθώντας τα βήματα που περιεγράφηκαν στο κεφάλαιο 3.1 και απαντώντας στα ερωτήματα α,β και γ του 1ου βήματος :

α. Ποιοι είναι οι στόχοι του προγράμματος;

1. Η βελτίωση, αποκατάσταση και προστασία των ενδιαιτημάτων 10 ειδών χειρόπτερων κοινοτικού ενδιαφέροντος (Παρ. II-IV 92/43/ΕΟΚ) και του οικοτόπου των σπηλαίων (Παρ. I 92/43/ΕΟΚ) σε επιλεγμένες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.
2. Η ενδυνάμωση του νομικού πλαισίου για την προστασία και διαχείριση των επιλεγμένων ειδών και του οικοτόπου, μέσω της δημιουργίας και θεσμοθέτησης Εθνικών Σχεδίων Δράσης
3. Η ενημέρωση και κατάρτιση των εμπλεκόμενων κοινωνικών εταίρων με σκοπό την υιοθέτηση φιλικότερη στάσης και την αλλαγή συμπεριφοράς απέναντι στα χειρόπτερα και τα σπήλαια.
4. Η δημιουργία δικτύου εθελοντών για την παρακολούθηση, προστασία και ορθή διαχείριση των σπηλαίων και άλλων καταφυγίων χειροπτέρων.
5. Η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την οικολογική σημασία των χειροπτέρων, των σπηλαίων και της σπηλαιόβιας ζωής, τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στη διατήρησή τους, αλλά και το εθνικό και διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία τους
6. Η επίδειξη των προτεινόμενων μεθόδων και πρακτικών διατήρησης, αναπαραγωγή και μεταφορά τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο κατά τη διάρκεια αλλά και μετά το τέλος του έργου.

β. Ποιες δράσεις θα υλοποιηθούν για την επίτευξη αυτών των στόχων;

1. Για την επίτευξη του στόχου 1, έχουν σχεδιαστεί οι δράσεις A1, A2, C1, C2 και C3, που αφορούν απογραφή/ καταμέτρηση των στοχεύμενων ειδών χειροπτέρων και του οικοτόπου 8310 (A1), τεχνικές εκθέσεις για τα έργα της δράσης C1 (A2), προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση σπηλαίων και άλλων σημαντικών καταφυγίων για τα χειρόπτερα αλλά και άλλα είδη πανίδας (αρθρόποδα)(C1), δημιουργία συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τον οικοτόπο 8310 και τις αποικίες των χειροπτέρων (C2) και την παρουσίαση ολοκληρωμένης πρότασης για ζώνες προστασίας των σημαντικότερων σπηλαίων και άλλων σημαντικών περιοχών φωλεοποίησης νυχτερίδων στην Ελλάδα (301 σπηλαιοεξαρτώμενα εξαιρετικά ενδημικά ασπόνδυλα,

130 σπηλαίων που φιλοξενούν αυτά τα είδη) (C3) και μέτρηση της επίδρασης των δράσεων του προγράμματος στον οικότοπο 8310 και στα είδη χειροπτέρων (D2).

2. Για την επίτευξη του στόχου 2, έχουν σχεδιαστεί οι δράσεις A3 και C3 που αφορούν στην προετοιμασία σχεδίων δράσης για τα χειρόπτερα και τον οικότοπο 8310 (A3) καθώς επίσης στην παρουσίαση ολοκληρωμένης πρότασης για ζώνες προστασίας των σημαντικότερων σπηλαίων και άλλων σημαντικών περιοχών φωλεοποίησης νυχτερίδων στην Ελλάδα (301 σπηλαιοεξαρτώμενα εξαιρετικά ενδημικά ασπόνδυλα, 130 σπηλαίων που φιλοξενούν αυτά τα είδη) (C3).
3. Για την επίτευξη του στόχου 3, έχουν σχεδιαστεί οι δράσεις A4, C4, D3, E1, E2, E3 που αφορούν στην αρχική καταγραφή της στάσης και της συμπεριφοράς των ενδιαφερομένων φορέων (A4), την ενημέρωση και κατάρτιση των εμπλεκόμενων κοινωνικών εταίρων με σκοπό την υιοθέτηση φιλικότερη στάσης και την αλλαγή συμπεριφοράς απέναντι στα χειρόπτερα και τα σπήλαια (C4), την παρακολούθηση της στάσης και της συμπεριφοράς των ενδιαφερομένων φορέων (D3), δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού (E1), δραστηριότητες τεχνικής διάδοσης (E2), αναπαραγωγή και πολλαπλασιασμό της επίδρασης του έργου (E3).
4. Για την επίτευξη του στόχου 4, έχουν σχεδιαστεί οι δράσεις C4 και C5 που αφορούν στην ενημέρωση και κατάρτιση των εμπλεκόμενων κοινωνικών εταίρων με σκοπό την υιοθέτηση φιλικότερη στάσης και την αλλαγή συμπεριφοράς απέναντι στα χειρόπτερα και τα σπήλαια (C4) καθώς και την δημιουργία δικτύου εθελοντών για τα σπήλαια και τα χειρόπτερα (C5).
5. Για την επίτευξη του στόχου 5, έχουν σχεδιαστεί οι δράσεις E1 και E2 που αφορούν σε δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού (E1) και δραστηριότητες τεχνικής διάδοσης (E2).
6. Για την επίτευξη του στόχου 6, έχουν σχεδιαστεί οι δράσεις E1, E2 και E3 που αφορούν σε δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού (E1), δραστηριότητες τεχνικής διάδοσης (E2), αναπαραγωγή και πολλαπλασιασμό της επίδρασης του έργου (E3).

γ. Πώς θα γνωρίζουν τα μέλη της ομάδας τότε το πρόγραμμα έχει επιτύχει τους στόχους του;

1. **Στόχος 1:** 100% ολοκλήρωση:
  - ✓ καταμέτρησης των στοχεύμενων ειδών χειροπτέρων και του οικότοπου 8310 σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της εγκεκριμένης πρότασης (A1),
  - ✓ έργων αποκατάστασης, βελτίωσης και προστασίας 13 διαφορετικών ενδιαιτημάτων χειροπτέρων (8 σπηλιές, 2 ορυχεία, 2 σήραγγες / γαλαρίες και 1 κτίριο) (C1)
  - ✓ εγκατάστασης των συστημάτων παρακολούθησης σε 3 επιλεγμένα σπήλαια (C2) και
  - ✓ αναφοράς για την επίδραση των δράσεων του προγράμματος στον οικότοπο 8310 και στα είδη χειροπτέρων (D2).

2. **Στόχος 2:** 100% εκπλήρωση προϋποθέσεων και θεσμοθέτηση δύο σχεδίων δράσης (για τον Οικότοπο 8310 και για τα στοχευμένα είδη χειροπτέρων) από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (θεσμοθέτηση μέχρι το τέλος του έργου) (A3) και την παρουσίαση ολοκληρωμένης πρότασης για ζώνες προστασίας των σημαντικότερων σπηλαίων και άλλων σημαντικών περιοχών φωλεοποίησης νυχτερίδων στην Ελλάδα (301 σπηλαιοεξαρτώμενα εξαιρετικά ενδημικά ασπόνδυλα, 130 σπηλαίων που φιλοξενούν αυτά τα είδη) (C3)
3. **Στόχος 3:** 100% ολοκλήρωση των δράσεων:
  - ✓ A4 (ερωτηματολόγια - συνεντεύξεις) – καταγραφή της στάσης – συμπεριφοράς πριν την ολοκλήρωση των έργων της δράσης C1 του προγράμματος
  - ✓ C4 - διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων που θα απευθύνονται στους εμπλεκόμενους κοινωνικούς εταίρους (κυβερνητικές υπηρεσίες, τοπικές αρχές, ιδιοκτήτες γης κ.λπ.) με στόχο να υιοθετήσουν μια φιλική προς τα σπήλαια και τις νυχτερίδες στάση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία
  - ✓ D3 - Έκθεση με τις αλλαγές της συμπεριφοράς των stakeholders
  - ✓ E1 - Παραγωγή υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
  - ✓ E2 - Παραγωγή τηλεοπτικών σποτ και της VR εφαρμογής
  - ✓ E3 - Επίδειξη και εφαρμογή των προτεινόμενων μεθόδων του προγράμματος
4. **Στόχος 4:** Δημιουργία δικτύου εκπαιδευόμενων εθελοντών και καταγραφή σημαντικού αριθμού αναφορών για σπήλαια και είδη σπηλαίων από εθελοντές στην εφαρμογή αναφοράς (C4,C5)
5. **Στόχος 5:** Παραγωγή, αναπαραγωγή και διανομή εκπαιδευτικής βαλίτσας, ενημερωτικών φυλλαδίων, καπέλων και t-shirts, αυτοκόλλητων, τηλεοπτικών spots, πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος, εφαρμογές και demo virtual reality (E1, E2).
6. **Στόχος 6:** Προετοιμασία δύο επιχειρηματικών σχεδίων μικρής κλίμακας (business cases) που αφορούν την επίδειξη και την ευρύτερη εφαρμογή των προτεινόμενων μεθόδων του προγράμματος με στόχο την υιοθέτηση τουλάχιστον ενός από αυτά κατά τη διάρκεια του έργου (E1, E2, E3).

Απαντώντας στα ερωτήματα του 2ου βήματος και στον ορισμό δεικτών, έγινε προσπάθεια αυτοί να είναι αντικειμενικοί, συγκεκριμένοι (specific), μετρήσιμοι (measurable), επιτεύξιμοι (achievable), σχετικοί (relevant) και χρονικά προσδιορισμένοι (timed).

Δυο κατηγορίες δεικτών ορίστηκαν:

1. δείκτες διεργασίας που παρακολουθούν την πρόοδο του προγράμματος και βοηθούν να απαντηθεί η ερώτηση «Οι δράσεις υλοποιούνται όπως έχουν προγραμματιστεί;» και
2. δείκτες αποτελεσμάτων οι οποίοι καταγράφουν την επιτυχία των δράσεων του προγράμματος και απαντούν στην ερώτηση «Έχουν οι δράσεις μετρήσιμο αποτέλεσμα ποιοτικά ή ποσοτικά;»

Βήμα 3: Καθορισμός μεθόδου συλλογής δεδομένων παρακολούθηση των δεικτών και χρονοδιάγραμμα

Αφού δημιουργηθούν οι δείκτες παρακολούθησης, το επόμενο βήμα είναι να αποφασιστεί ποιες θα είναι οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων και πόσο συχνά θα καταγράφονται τα δεδομένα.

Με βάση αυτό αποφασίστηκε οι:

- ✓ δείκτες διεργασίας να συλλέγονται κάθε 6 μήνες
- ✓ δείκτες αποτελεσμάτων κάθε τρεις μήνες

Βήμα 4: Προσδιορισμός ρόλων και ευθυνών των μελών της ομάδας του προγράμματος στο σχέδιο παρακολούθησης

Ένα μέλος κάθε εταιρού θα είναι υπεύθυνο να συλλέγει τους δείκτες αποτελεσμάτων και να τους προωθεί στον ATEPE Officer κάθε 3 μήνες. Σε περίπτωση καθυστερήσεων υλοποίησης των δράσεων που έχει αναλάβει κάθε εταιρός τα αποτελέσματα θα είναι μηδενικά.

4. Αποτελέσματα

4.1 Πρόοδος του προγράμματος

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μέτρησης των δεικτών για το διάστημα 1/9/2018 – 31/8/2021, ανά κατηγορία δεικτών ενώ το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των δράσεων έχει ενημερωθεί με βάση τις νέες ημερομηνίες που προτάθηκαν στην Ενδιάμεση Αναφορά (Midterm Report) (Μάιος 2020), στο 2ο και στο 3ο Project Visit (Ιούνιος 2020 και Ιούνιος 2021 αντίστοιχα).

	Συνολικά	Δεν έχουν ξεκινήσει	Είναι σε εξέλιξη	Έχουν ολοκληρωθεί
Δράσεις	22	2	15	5
Παραδοτέα	61	10	21	30
Milestones	23	-	9	14

Από τις 22 συνολικά δράσεις:

- Στο σύνολο των 22 δράσεων, δεν έχουν ξεκινήσει ακόμα οι 2 (D5, D6), 5 έχουν ολοκληρωθεί (A1,A2,A4,C3,F3) ενώ 15 είναι σε εξέλιξη.

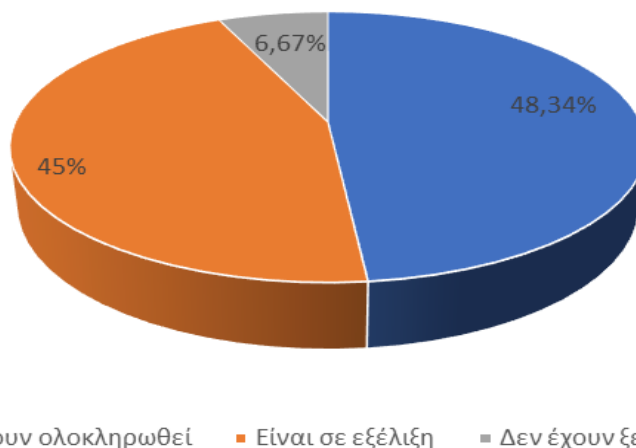

- Οι δράσεις που δεν έχουν αρχίσει ακόμα θα ξεκινήσουν σύμφωνα με την εγκεκριμένη πρόταση στα τέλη του 2022.
- Από τις 15 δράσεις που είναι σε εξέλιξη οι 4 (A3, C1, C2, C5) έχουν καθυστερήσει να ολοκληρωθούν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της εγκεκριμένης πρότασης. Από τις δράσεις αυτές οι 3 έχουν ολοκληρωθεί σε ποσοστό 50% ενώ η δράση C1 εμφανίζει σοβαρές καθυστερήσεις πράγμα που αναμένεται να οδηγήσει σε μετατροπή του αρχικού χρονοδιαγράμματος.
- Από το σύνολο των δράσεων που είναι σε εξέλιξη οι 11 φαίνεται ότι θα ολοκληρωθούν στην ώρα τους έστω και με μικρές αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό.

Από τα **60 συνολικά παραδοτέα (deliverables):**

- Το 48,34 % των παραδοτέων έχει ολοκληρωθεί και παραδοθεί (72,40% στην ώρα του και 27,58 % με μικρές καθυστερήσεις)
- Το 45,0% των παραδοτέων είναι σε εξέλιξη και δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμα

Παραδοτέα (deliverables) και η εξέλιξή τους

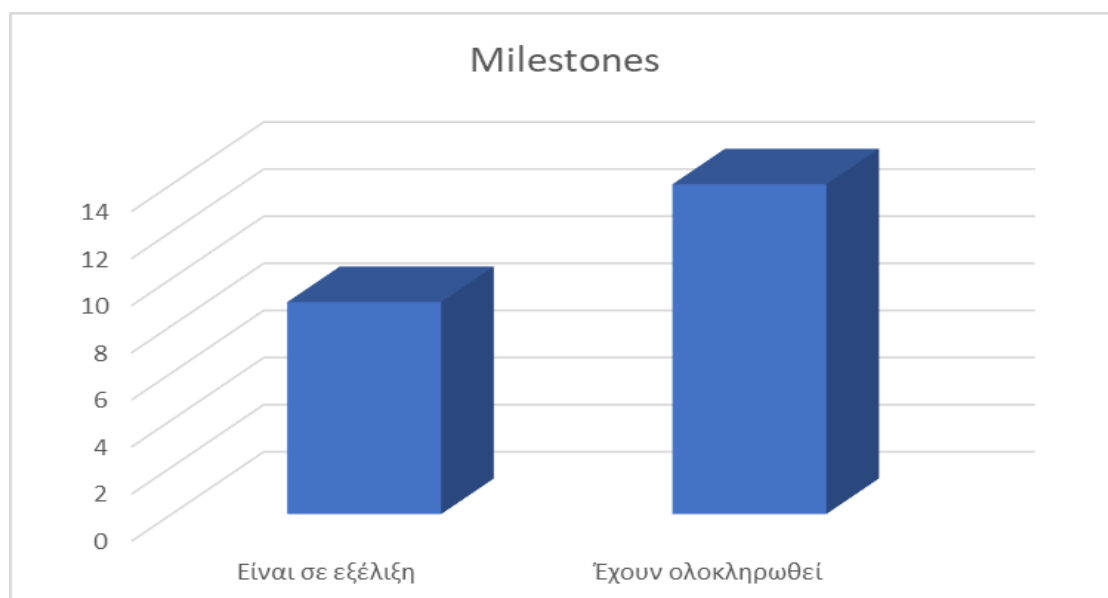

Από τα παραδοτέα που είναι σε εξέλιξη:

- το 70,37% από αυτά αναμένεται να ολοκληρωθεί και να παραδοθεί στην ώρα του
- το 29,63% δεν έχει παραδοθεί στην ώρα του και αναμένεται να καθυστερήσει

Από τα **23 συνολικά ορόσημα (milestones)**:

Από τα 23 ορόσημα το 60,87% (14) ολοκληρώθηκε όπως είχε προταθεί στην εγκεκριμένη πρόταση. Το υπόλοιπο 39,13% δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, είτε γιατί κάποιες δράσεις έχουν καθυστερήσει (55,55%) είτε επειδή δεν έχει φτάσει ακόμα η ώρα της ολοκλήρωσής τους (44,45%).

4.2 Επιτυχία δράσεων ανά στόχο

Επίτευξη στόχου 1:

Δράση	Ολοκλήρωση	Εκκρεμεί
Δράση A1	100%	-
Δράση A2	100%	-
Δράση C1	10%	✓ Έναρξη κατασκευής τεχνικών έργων
Δράση C2	50%	✓ Αναφορά σχετικά με τη λειτουργικότητα του συστήματος και τη μακροχρόνια συντήρησή του
Δράση C3	100%	-

Επίτευξη στόχου 2:

Δράση	Ολοκλήρωση	Εκκρεμεί
Δράση A3	50%	✓ Σχέδιο δράσης οικότοπου 8311 ✓ Designation document for Habitat 8310 action plan ✓ A3 – Σχέδιο χρηματοδότησης των παραγόμενων Σχεδίων Διαχείρισης (ΤΟ 8310)
Δράση C3	100%	-

Επίτευξη στόχου 3:

Δράση	Ολοκλήρωση	Εκκρεμεί
Δράση A4	100%	-
Δράση C4	60%	✓ Ολοκληρωμένος ηλεκτρονικός οδηγός διαχείρισης ✓ Σύντομη ηλεκτρονική έκδοση (4 σελίδα) του ολοκληρωμένου οδηγού διαχείρισης ✓ Αναφορά από στρογγυλές τράπεζες ✓ Έκθεση από σεμινάρια, εργαστήρια και επιτόπιες εκδρομές (ποσοτικά δεδομένα συμμετοχής, καταγραφή απόψεων και αντιδράσεων)
Δράση D3	20%	✓ Έκθεση με στατιστικά στοιχεία συμμετοχής σε εκδηλώσεις ✓ Έκθεση καταγραφής της αλλαγής της στάσης και συμπεριφοράς
Δράση E1	83%	✓ Layman's report
Δράση E2	100%	-
Δράση E3	55%	✓ 2 Business case reports ✓ Αναφορά στρατηγικής μεταφοράς και αναπαραγωγής

Επίτευξη στόχου 4:

Δράση	Ολοκλήρωση	Εκκρεμεί
Δράση C4	60%	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ολοκληρωμένος ηλεκτρονικός οδηγός διαχείρισης ✓ Σύντομη ηλεκτρονική έκδοση (4 σελίδα) του ολοκληρωμένου οδηγού διαχείρισης ✓ Αναφορά από στρογγυλές τράπεζες ✓ Έκθεση από σεμινάρια, εργαστήρια και επιτόπιες εκδρομές (ποσοτικά δεδομένα συμμετοχής, καταγραφή απόψεων και αντιδράσεων)
Δράση C5	50%	✓ Λεπτομερής έκθεση δράσης

Επίτευξη στόχου 5:

Δράση	Ολοκλήρωση	Εκκρεμεί
Δράση E1	83%	✓ Layman's report
Δράση E2	100%	-

Επίτευξη στόχου 6:

Δράση	Ολοκλήρωση	Εκκρεμεί
Δράση E1	83%	✓ Layman's report
Δράση E2	100%	-
Δράση E3	55%	✓ 2 Business case reports Αναφορά στρατηγικής μεταφοράς και αναπαραγωγής

5. Συμπεράσματα

Σε ότι αφορά την παρακολούθηση της προόδου του προγράμματος φαίνεται ότι από τις 22 δράσεις έχουν ολοκληρωθεί οι 5 ενώ 15 ακόμα υλοποιούνται.

Από τις δράσεις που υλοποιούνται, οι τέσσερις (4) (A3, C1, C2, C5) έχουν καθυστερήσει να ολοκληρωθούν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της εγκεκριμένης πρότασης. Από τις δράσεις αυτές οι 3 (A3, C2, C5) έχουν ολοκληρωθεί σε ποσοστό 50% ενώ η δράση C1 εμφανίζει σοβαρές καθυστερήσεις πράγμα που αναμένεται να οδηγήσει σε μετατροπή του αρχικού χρονοδιαγράμματος.

Η αργοπορία έναρξης υλοποίησης της δράσης C1 και των τεχνικών εργασιών ενδέχεται να επηρεάσει και την έγκαιρη υλοποίηση της δράσης D2. Η δράση αυτή παρουσιάζει τους δείκτες μέτρησης της επιτυχίας των δράσεων του προγράμματος ανά στόχο συλλέγονται και παρουσιάζονται σε ξεχωριστά παραδοτέα και αναλυτικά σχέδια παρακολούθησης από τους εταίρους του προγράμματος που εμπλέκονται στην υλοποίησή τους.

Η καθυστέρηση στην έναρξη αλλά και ολοκλήρωση στην ώρα τους κάποιων δράσεων, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό λόγω στο ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που επιβλήθηκαν από τη κυβέρνηση (από τον Μάρτιο του 2020) αλλά και γραφειοκρατικών καθυστερήσεων που εντάθηκαν λόγω της πανδημίας.

6. Παράρτημα

Πίνακας 1: Δείκτες μέτρησης προόδου του προγράμματος

αα	Δράση - Δείκτης (Deliverables - Milestones)	Στόχος	I/18	I/19	II/19	III/19	IV/19	I/20	II/20	III/20	IV/20	I/21	II/21	III/21	IV/21	I/22	II/22	III/22	IV/22	I/23	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ
1	A1 - Αναφορά - απογραφή ειδών χειροπτέρων	100%	5	25	50	75	85	90	100												✓
2	A1 - Αναφορά - απογραφή σπηλαίων	100%	5	10	25	35	45	60	80	85	100										✓
3	A1 - Ολοκλήρωση απογραφής ειδών χειροπτέρων	100%							100												✓
4	A1 - Ολοκλήρωση απογραφής οικότοπου 8310	100%			20	30	60	75	80	90	100										✓
5	A2 - Τεχνικές Εκθέσεις	100%	5	25	50	90	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
6	A2 - Έγγραφα διαγωνισμού	100%	0	10	20	30	40	70	90	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
7	A2 - Σχέδιο υλοποίησης για όλες τις περιοχές του έργου	100%	10	30	55	80	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
8	A2 – Επιλογή υπεργολάβων για C1 και C2	100%																			ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
9	A3 – Σχέδιο διαχείρισης χειροπτέρων	100%	5	10	20	25	35	55	70	85	-	-	90	0	0	0	100				✓
10	A3 – Σχέδιο διαχείρισης οικότοπου 8310	100%		5	5	10	10	10	15	15	0	20	25	25	35	45	50	55			ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ

19	A4- Αναφορά της αρχικής κατάστασης της στάσης και της συμπεριφοράς τοπικής κοινωνίας										100									✓	
20	C1- Έργα αποκατάστασης σε σπήλαια	100%						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
21	C1- Έργα αποκατάστασης σε ένα κτήριο	100%						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
22	C1- Έργα αποκατάστασης σε τεχνητές κατασκευές	100%						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
23	C1- Ολοκλήρωση εργασιών αποκατάστασης	100%						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
24	C2 - Έκθεση με προδιαγραφές και οδηγίες Prototype	100%	0	0	5	15	25	30	50	80	90	100									✓
25	C2 - Αναφορά σχετικά με τη λειτουργικότητα του συστήματος και τη μακροχρόνια συντήρησή του	100%						0	0	0	0	0	0	0	0	0					ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
26	C2 - Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης σε επιλεγμένα σπήλαια	100%																			ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
27	C3 – Έκθεση με τα "Top 30" πιο σημαντικά σπήλαια της Ελλάδα	100%		2	4	5	11	23	15	10		70	80	90	100						✓

	εκδήλωση (Αθήνα)																						
36	C4 – Εκδήλωση κλεισίματος προγράμματος (Ηράκλειο Κρήτης)	100%																			100	ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ	
37	C5-Εφαρμογή για υπολογιστή και έξυπνα τηλέφωνα	100%			0	10	25	25	45	50	60	70	80	90	100								✓
38	C5 - Λεπτομερής έκθεση δράσης	100%																				ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ	
39	C5 - Full software functionality (developed application) and respective data administration centers	100%																				ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ	
40	C5 - Completion of seminars	100%			0	25	30	30	42	49	55	60	65	70	75	80	85						
41	D1 – First version of Project monitoring plan	100%	35	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	
42	D1 – Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης προγράμματος	100%			20	40	70	80	95	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	
43	D1 – Αναλυτικό Σχέδιο Παρακολούθησης προγράμματος - ενημέρωση	100%									20	60	80	100	-	-	-	-	-	-	-	✓	
44	D1 - Αναφορά με τις μεθόδους αξιολόγησης.	100%																					
45	D2 – Έκθεση για την επίδραση των δράσεων του έργου	100%																				ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ	

	στον 8310																			
46	D2 – Έκθεση για την επίδραση των δράσεων του έργου στα είδη χειροπτέρων	100%																		ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙ
47	D3 - Έκθεση καταγραφής της αλλαγής της στάσης και συμπεριφοράς	100%																		ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ
48	D3 - Έκθεση με στατιστικά στοιχεία συμμετοχής σε εκδηλώσεις	100%												100						ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ
49	D4 - Relative analysis report	100%																		ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΕΝΣΩΜΑΤΩΘΗΚΕ ΣΤΟ 1ο ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2020
50	D4 - Relative analysis report	100%	20	35	45	65	85	100												✓
51	D4 - Relative analysis report	100%																		ΔΕΝ ΠΑΡΑΔΟΘΗΚΕ
52	D4 - Relative analysis report	100%																		ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ
53	D4 – KPI tool	100%							100											ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ
54	D4 – KPI tool	100%																		ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ
55	D4 –Performance indicator excel table completed and updated (adding	100%																		ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ

83	F2 - Αναφορά αντιμετώπισης προβλημάτων στην τελική αναφορά	100%																			ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ
84	F3 - Έκθεση σχετικά με την «Εκπαίδευση των δικαιούχων»	100%							100	100											✓
85	F4 - After Life conservation plan	100%											5	10	20						ΔΕΝ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ

*Με κόκκινο η ολοκλήρωση παραδοτέου - milestone

**Σε μωβ φόντο η διάρκεια της δράσης

*** Σε κίτρινο φόντο ο στόχος- τρίμηνο ολοκλήρωση